םלתא שרגא דההוא ודאי מעשה דידיה גרמו:

שלח ביד פקח הפקח חייב וכו': אמר ר"נ

בר יצחק מאן דתני ליבה לא משתבש ומאן

דתני ניבה לא משתבש מאן דתני ליבה לא

משתבש דכתיב יבלבת אש ומאז דתני

ניבה לא משתבש דכתיב יבורא ניב שפתים:

לבתה הרוח כולן פטורין: תִיִּר ״ליבה ולבתה

הרוח אם יש בלבויו כדי ללבותה חייב ואם

לאו פטור אמאי ליהוי שכזורה ורוח מסייעתו

אמר אביי הכא במאי עסקינן כגון שליבה

מצד אחד ולבתו הרוח מצד אחר רבא אמר

כגוז שליבה ברוח מצויה ולבתו הרוח ברוח

שאינה מצויה ר' זירא אמר כגון דצמרה

צמורי רב אשי אמר יכי אמריגן זורה

ורוח מסייעתו ה"מ לענין שבת ידמלאכת

מחשבת אסרה תורה אבל הכא גרמא

בעלמא הוא וגרמא בנזקין פמור: בותני'

יהשולח את הבערה ואכלה עצים או אבנים

או עפר חייב שנאמר יכי תצא אש ומצאה

קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השרה שלם

ישלם המבעיר את הבערה: **גבו'** אמר רבא

למה לי דכתב רחמנא קוצים גדיש קמה

ושרה צריכי דאי כתב רחמנא קוצים ה"א

הוצים הוא דחייב רחמנא משום דשכיח אש

גבייהו ושכיח דפשע אבל גדיש דלא שכיח

אש גבייהו ולא שכיח דפשע אימא לא ואי

כתב רחמנא גדיש הוה אמינא גדיש חייב רחמנא משום דהפסד מרובה הוא

אבל קוצים דהפסד מועט אימא לא קמה למה לי מה קמה בגלוי אף כל

בגלוי וֹלר׳ יהודה מרמחייב אנזקי ממון באש קמה למה לי לרבות כל בעלי

קומה ורבנן לרבות כל בעלי קומה מנא להו נפקא להו מאו הקמה ורבי

יהודה • או מיבעי ליה לחלק ורבנן לחלק מנא להו נפקא להו מאו השרה

ורבי יהודה מאידי דכתב רחמנא או הקמה כתב או השדה שדה למה לי

לאתויי ילחכה נירו וסכסכה אבניו ולכתוב רחמנא שדה ולא בעי הגך

צריכא דאי כתב רחמנא שדה הוה אמינא מה שבשדה אין מידי אחרינא לא

קמ"ל אר"ש בר נחמני א"ר יונתן אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים

בעולם ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה שנאמר כי תצא אש ומצאה

קוצים אימתי אש יוצאה בזמן שקוצים מצוין לה ואינה מתחלת אלא מן

הצדיקים תחלה שנאמר ונאכל גדיש ואכל גדיש לא נאמר אלא ונאכל

גדיש שנאכל גדיש כבר: תאני רב יוסף מאי דכתיב יואתם לא תצאו

איש מפתח ביתו עד בקר כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים

לרשעים ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה שנאמר זוהכרתי ממך צדיק ורשע בכי רב יוסף כולי האי גמי לאין דומין א"ל אביי טיבותא

הוא לגבייהו דכתיב יכי מפני הרעה נאסף הצדיק אמר רב יהודה אמר רב

מסורת הש"ם

בילה יג: חגיגה י: סנהדרין

מב: זבחים מז. כריחום

יט:], ג) [לעיל ה: לקמן

סא:], ד) [לעיל נא. ושם

נסמוז. כ) וד"ה אמרו.

ה) [ד"ה זיקא], ט) ג"ל לר׳

יוסי יענ״ן,

נב א מיי׳ פי״ד מהל' מקי בהשנות ובת"ח מתנ טשיו סו טוש"ע ח"מ סימן תיח סעיף ט ועיין שם בהג"ה

ב ורב אלפס במהומו ועוד בב"ב פ"ב דף קפון: בג ג ד מיי שם הלי ח נוש"ע שם סעיף ב:

לעזי רש"י . פליי"א [פיל"א]. יעה

מוסף רש"י

סלתא. עלים קטנים דקים, דהאי ודאי פושע הוא (לעיל כב:). דמלאכת מחשבת אסרה תורה. מחשבו. שנסתכה פרשת שבנו לתלחכת המשכן בויקהל מלחכת מחשבת כתיב (ביצה יג:) שהעושה למלפכה מבור שתלאכה זו מוחרה (זבחים מז. וכעי"ז חגיגה (זבחים מז. לעשות ולת (סוהדריו ונתכוין למלאכה זו עלמה

פשור. בשאין ברוח בפני עלמו כדי ללבות מיירי דאי בשיש בו כדי ללבות אפילו כשיש בליבוי המלבה כדי ללבות למה יתחייב דבלאו איהו נמי היה הולך ומזיק אלא ודאי כשאין ברוח

ללבות מיירי ולכך כשיש בליבויו כדי ללבות חייב המלבה כי הוא עשה סכל דסום לים כמו זה יכול וזה אינו יכול דחשיב אינו יכול מסייע שאין בו ממש בפרק המלניע (שבת ד' לג. ושם) ה ואם אין בליבויו כדי ללבות אע"פ שגם ברוח אין כדי ללבות פטור דלה מיחייב משום אשו אלה אם כן עשה כל כך בפני עלמו בלא סיוע הרוח או דבר אחר שיוכל להזיק ברוח מלויה אחר גמר המעשה שלו דהכי משמע המבעיר את הבערה שבפני עלמו עשה את הבערה שיכול להזיק ברוח מלויה ולכך כאן פטור דבלאו ליבוי לא היתה יכולה להזיה והליבוי דהיינו גמר עשייתה לא עשה המלבה בפני עלמו ופריך אמאי פטור ליהוי כשעושה הליבוי ע"י סיוע הרוח כאילו עשאה בפני עלמו כמו לענין שבת דחשיב זורה ורוח מסייעתו כעושה בפני עלמו ומשני אביי הכא במאי עסקינן כגון שליבה מלד אחד שבענין זה אין דרך הרוח לסייעו ולכך כי מתרמי שנסתייע בליבוי הרוח פטור דלא הוה ליה לאסוקי אדעתיה שילטרף ליבוי הרוח עם ליבויו דלה שכיח שילטרפו ולה הו"ל להזהר בכך יותר מברוח שאין מלויה כך פר"י ועוד יש לפרש כגון שליבה מלד אחד שאין בליבויו ללבות כל המדורה ולא ברוח אלא לד אחד דמדורה ליבה הוא ולד אחר ליבה הרוח ואם לא היתה המדורה מתלבה כי אם מלד אחד היה הולד וכבה מחמת שהוא מועט ומחמת שהאשות מתחברות יחד מתגדלת האש ומזהת ולא דמי השתא לזורה ורוח מסייעתו דמה שליבה לא סייע הרוח כלום: רבא אמר כגון שליבה ברוח מצויה

וליבתה הרוח ברוח שאין מצויה. וה"פ אם יש בליבויו כדי ללבות עם רוח מלויה חייב דחשיב כאילו עושה הכל בפני עלמו ואם לאו שאין בליבויו בהדי רוח מלויה כדי ללבות אלא ע"י רוח שאין מצויה שסייעתו נעשה המלבה פטור דברוח שאינה מלויה לא הוה ליה לאסוקי לעתיה: רבי זירא אמר כגון דצמרה צמורי. לא נפח כאור כעין נשיבת הרוח אלא חום הבל פיו הוציא על האור ללבותו והכי האמר

אם יש בליבויו בפני עלמו כדי ללבות חייב ואם לאו פטור אע"פ שבסיוע הרוח מלבה דלא הוה ליה לאסוקי אדעתיה שתלטרף נשיבת הרוח ללימור שלו ויסתייע על ידה ללבות דלא שכיח שתלטרף נשיבת הרוח עם הלימור לסייעו כי הם מקלקלים זה את זה אע"פ ששניהם מלד אחד כי הלימור חם והרוח קר:

לעולם

רב אשי אמר כי אמרינן זורה ורוח מסייעתו הני מילי לענין שבת דמלאכת מחשבת אחרה. וכטגורס לזרות הרוח המסייעתו הוי מלאכת מחשבת ולהכי חייב בגרמת זרייה זו אבל עושה מעשה של זרייה בפני עצמו לא אקרי 10(זורה) לכך הכא לא מקרי מבעיר אלא גורם והתורה לא חייבה אלא מבעיר ולא הגורם "(אלא) הבערה ע"י רוח המסייעתו ולהכי חשיבא הא גרמא לענין האש ככל שאר גרמות דקי"ל גרמא בנזקין פטור ומר בר רב אשי דפריך גבי רקתא בלא יחפור (ב"ב דף כו. ושם) א מאי שנא מזורה ורוח מסייעתו מצי סבר כרב אשי דהכא דהתם לענין חיוב הרחקה חשיב גירי דיליה וצריך להרחיק ואפי׳ ש ר׳ יוסי כמו הרחקת סולם מהשובך חשיב גירי דיליה לענין הרחקה אע"ג דלא חשיב ליה התם אלא גרמא דפטור מחשלומין מ"מ אסור ולריך להרחיק וגך היוצא מחחת הפטיש דחשיב מזיק משום דניחא ליה דתיזל ומכה בכח כל כך שאחר גמר כחו יזיק ברוח מצויה וכך משני בלא יחפור ולא רצה להעמיד שמכה כל כך בכח עד שמזיק בכח אדם לבדו בלא רוח דאם כן לא הוה תני לה גבי נוקין דאש אלא גבי נוקין דאדם: להכא גרמא בגוקין. מחוך כך נראה דאם שנים הביאו עלים ואור וליבו שניהם ואין בכל אחד כדי ללבות פטור ותימה הוא: בות כל בעלי קומה. בקונטרס פירש כל ב"ח אבל בירושלמי משמע דמרבי אילנות וכל דבר המחובר והכי איתא התם אי מה הגדיש מיוחד שהוא תלוש מן הקרקע אף כל שהוא תלוש מן הקרקע ת"ל או הקמה:

מ) ב"ב מון, ם (נשיל מו: סלסא. עלים דקים: ניבה. כשאדם מדבר מנענע שפתיו ורוח ליבה ולבתה הרוח אם יש בליבויו בדי ללבות חייב ואם לאו יולא: ליהוי כוורה. דחייב משום מלאכה בשבת אע"פ שהרוח מסייעתו כשהוא מגביה התבואה ברחת שקורין פליי"א: מלד אחר. דלא אהני איהו: כגון שליבה ברוח מלויה. כשמתחיל ללבות לא

> היתה הרוח נושבת בחוקה ולא היה מבעיר בכך ובאתה רוח שאינה מלויה ולבתו דמילתה דלה סליק הדעתה הוא. אבל זורה לענין שבת סגי לה ברוח מלויה ולהכי איכוין: למרה למירתא (שבת דף סו.) חמימות. כלומר שלא נפח ממש אלא בנשימה כדרך המחמם בנשימתו את ידיו דאין זה ליבוי כלל: מלחכת מחשבת. נתקיימה מחשבתו דניחא ליה ברוח מסייעתו: בותבר או עפר. לחכה נירו ונתקלקל: גבו׳ דשכים אש גבייהו. אין בני אדם מודהרין בהן דלכך עומדין הלכך איכא למימר זה פשע: אבל גדיש כו'. דאיכא למימר אנום היה: [ולר"י]. פלוגתא דרבי יהודה בהאי פירקה (ד' סה:): כל בעלי קומה. אף בעלי חיים ואילנות: נירו. חרישה שלא נזרע. סכסוך שייך באבנים לחיכה בשאר דברים: הוה אמינא מה שבשדה. תבואה קאמר קרא ולא קרקע ממש להכי כתב קמה בהדיח דהשתח חתרבי שדה לגופה של קרקע: הכי גרסינן כולי האי נמי לאין דומין. כלומר להבל חשובים הלדיקים שקודמים לפורענות: טיבותה הוה. שלה ירחו ברעה העתידה לבא דכתיב כו':

למורי. לשון אישתא

גליון הש"ם

גמ' או מיבעי ליה לחלה. עיין חולין דף פו ע"ב חוס' ד"ה לחלק ול"ע:

סילתא או שראגא דההוא ודאי מעשה דידיה קא גרמי וקיימא לז דהכי ואוף גב דריש לקיש] מיה דחזקיה דהוא רביה דר' יוחנז פליג עליה יוחנו]. וכאן אחד וניכה המנבה חייב מאן דתאני לי[בה לא מישתבש דכתיב בלבת אש ומאן דתאני ניבה לא משתבש דכתי׳ בורא ניב ש]פתים. חדא טעמא תרוויהו נינהו... [לבתה הרוח כולן פטורין. ת״ר] ליבה [ולבתה הרוח אם יש נולבונו הדידו אם יש בלבתון כדי לל[בותה] חייב ואם לא[ו פטור]... [צ]א זה.. פי׳ גואזא, עצים יבשים. סילתא, עצים קטנים. שרגא, נר. ר' זירא . אמר דצמרא צמורי. פי׳ אמא חמומי שלא נשף בשפתיו אלא פער פיו ונשף מן הגרון דהיינו רוח לזורה ורוח מסייעתו. פ״א שלא היה מלכה בכל כחו שלא היה מלבה בכל כהה אלא מנשב ע"ג האור, וליבתו הרוח.

תורה אור השלם ו. וַיַּרָא מָלְאַךְ יִיָּ אֵלְיו בלבת אש מתור הסנה בְּלַבֵּוֹז אֵשׁ כִּוּמוּן נִיּפְּנֶּוּ וַיַּרְא וְהִנָּה הַסְּנֶה בּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנוּ אֻכָּל: שמות גב

שמת גב 2. בּוֹרָא נִיב שְׁפָּתִים שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְּרְחוֹק וְלַפְרוֹב אָמֵר יִי וְלְפָאתִיוּ: ישעיהו נו יט 3. כִּי תַצֵא אֲשׁ וּמְצְאָה. לצים ונאכל גדיש או קבר או השֶׁרָה שַׁלֵּם הַקְּמָה אוֹ הַשְּׁרָה שַׁלֵּם יְשַׁלֵם הַמַּבְער אֶת שמות כב ה 4. וֹלְקַחְתֶּם אֲגָדֵּת אֵזוֹב וּטְבַלְתֶּם בַּדְּם אֲשֶׁר בַּסַף וּטְבַּלְהֶּט בַּיְּט בְּיַּט וְדִּגַּעְתָּט שָּׁלְּ הַמַּשְׁקוֹף יאל שׁתִּי הַמָּזוֹזֹת מִן וְהַנְּשְנְהָם אֶל הַנְּשְּקוּוְּ הָדְּם אֲשֶׁר בַּפְּף וְאַתֶּם לֹא תַצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח

שמות יב כב ואמרת לאדמת כ. וְאָשָּׁוְיְגָּי לְּמָּוְ יִשְּׂרְאֵל כֹּה אָמֵר יְיִ הְנְגִּי אַלִּיִךְּ וְהוֹצֵאתִי חַרְבִּי מִתְעָרָה וְהִכְרַתִּי מִמֵּךְ

הַצַּרִיק אָבֶר וְאֵין אִישׁ
הַעל לַב וְאַנְשֵׁי חֶסֶד לֵב וְאַנְשֵׁי חֶסֶד נֶאֱסְפִים בְּאֵין מֵבִין כִּי

דָרֶעָה נֶאֱסַף

רבינו חננאל